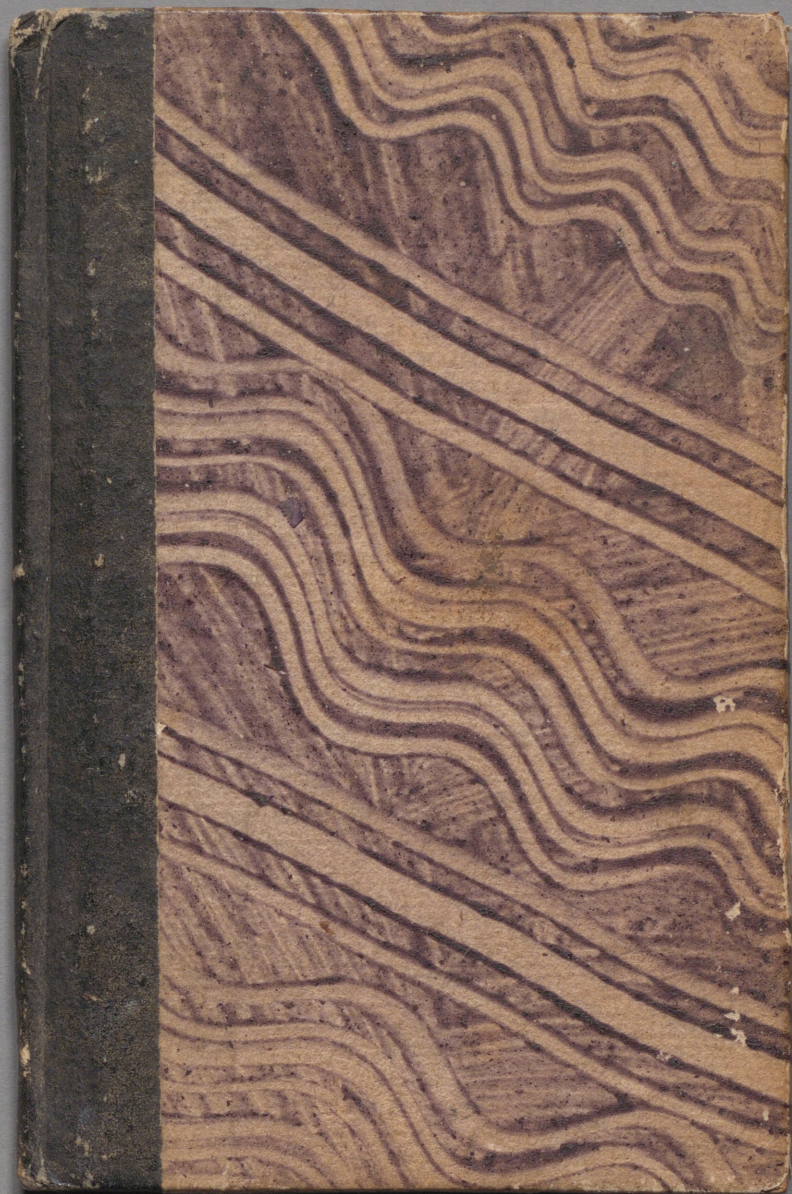

A a a b c d e f g h...Jesus. A
B C...a b c... Vocales, eli
äänelliset bokst...

1700-1829 78 Hzac

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Underv.

ABC-böck.

Finska

1700-1829

[Handwritten text in a cursive script, likely Swedish, written on aged paper. The text is oriented vertically on the page, starting from the top right and moving downwards. The script is dense and characteristic of the 18th or 19th century.]

A a b c d e f g h
 i j k l m n o p q
 r s t u w x y z ä ö.

2 3 4 5. **I**esus.

A B C D E F G H I J K L M N O
 P Q R S T U W X Y Z Ä Ö. B.

A a b c d e f g h i j k l m n o p
 q r s t u w x y z ä ö. 2 3 4 5.

Vocales,

Eli äänelliset Bokstavit, jotka yrinänsä äänen
 andawat:

a e i o u ä ö y.

Consonantes,

Eli äänettömät Bokstavit, jotka ei yrinänsä; vaan
 yhdistettyinä äänellisten Bokstavein kanssa
 äänen andawat:

b c d f g h i k l m n p q r s t w x z

Luku merkit:

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.
- 17. 18. 19. 20. 30. 40. 50. 60. 70. 80.
- 90. 100. 1000.

A b c d e f g h i j k l m n o

H E R-ran Nu/ko/us.

S=sã mei-dân jo-fa o-
let tai-wai-sa. Py-
hi-tet-ty ol-fon si-nun
Ni-mes. Lã-hes tul-fon si-
nun wal-da-fun-das. Sa-
pah-tu-fon si-nun tah-tos,
niin maa-sa, fuin tai-waasa.
Na-na meil-le tá-nã-pai-wã-
nã mei-dân jo-fa pai-wai-
nen lei-pãm-me. Ja an-na
meil-le mei-dân syn-dim-me
an-de-xi, niin = fuin me = fin
an-de-xi an-nam-me, mei-dân
wel-wol-lis-tem-me. Ja a-lã
joh-da-tu mei-tã kiu-sa-u-xeen,
Mut=

Mut-ta pääs-tä mei-tä pa-
has-ta. Sil-lä si-nun on
Wal-da-lun-da ja Voi-ma
ja Kun-ni-a, i-jan-kait-ki-ses-
ti. A-men.

Us-kon Sun-nus-tus.

Minä us-kon Ju-ma-lan pääl-
le, J-sän kait-ki wal-di-an
Lai-wan ja Maan Luo-jan.

Ja mi-nä us-kon JE-su-ren Chris-
tu-ren pääl-le, hä-nen ai-no-an Poi-
kan-samei-dän HEN-ram-me, Jo-ka
si-ki-si Py-häs-tä Hen-ges-tä, syn-dyi
Mei-hes-tä Ma-ri-as-ta. Pii-nat-tin
Pon-ti-us Pi-la-tu-ren al-la, Riis-tin
pääl-le nau-lit-tin, kuo-le-tet-tin ja
hou-dat-tin. Us-tui a-las Hel-wet-
tiin, kol-man-bena päi-wä-nä nou-si
y-lös Kuol-luis-ta. Us-tui y-lös Lai-
wa-seen, is-tuu J-sän Ju-ma-lan
kai-ki-wal-di-an oi-ki-al-la Kä-deh-
lä.

A a b c d e f g h i j k l m n o

lä Siel-dä on tu-le-wa duo-mi-kes-
maan elä-wi-tä ja kuol-lei-tä.

Minä us-kon py-hän Hen-gen
pää-le; Jh-den py-hän Chris-ti-li-
sen Seu-ra-kun-nan, py-hän Jh-
misten yh-te-y-den: Syn-dein an-
de-ri saa-mi-sen: Kuu-min y-lös
nou-se-mi-sen, ja i-jan-kait-ti-sen E-
lä-män, A-men.

Ju-ma-lan Kym-me-net

Kä-s-ky-Sa-nat.

En sim-mät-nen.

Ei si-nun pi-dä pi-tä-mön mui-ta
ju-ma-li-ta mi-nun e-de-sä-ni.

Toi-nen.

Ei si-nun pi-dä tur-haan lau-su-
man si-nun HCN-ras Ju-ma-las Ni-
me-ä; sil-lä ei HCN-ra pi-dä si-tä
ran-gai-sema-ta, jō-ka hä-nen Ni-
men-sä tur-haan lau-suu.

Kolmas.

Mui-sta et-täs py-hi-tä Le-po-
päi-wän.

Ulo

Uel-jäs.

Kun ni oi ta si nun J-sääs ja Ni-
ti-äs, et täs me nes tyi sit ja o-li sit
pit-käi-jäl-li-nen Maan pääl-tä.

Wii des.

Ei si nun pi-dä tap-pa-man.

Kuu des.

Ei si nun pi-dä huo-rin te-ke-män.

Set ze mä.

Ei si nun pi-dä wa-ras-ta-man.

Kah de ras.

Ei si nun pi-dä wä-ä-rää to-dis-
tus-ta sa-no-man si-nun Lä-him-mäi-
säs was-taan.

Nj de ras.

Ei si nun pi-dä pyn-tä-män si-
nun Lä-him-mäi-ses huo-net-ta.

Kym me nes.

Ei si nun pi-dä hi-moit-ze-man
si-nun Lä-him-mäises E-män-dä-tä,
ei-kä hä-nen Pal-wel-ja-tan-sa, ei-kä
Pii-kaan-sa, ei-kä Kar-jaan-sa, ei-kä
Zui-yaan-sa, tait-ka muu-ta, kuin
hä-nen o-man-sa on.

Kait-ki

jan, ja Py-hän Hen-gen. Ja o-pets
 ta-kat heit-tä pi-tä-mään kail-fi,
 kuin mi-nä o-len tei-le käs-ke-nyt.
 Ja ka-po! mi-nä o-len tei-dän kans-
 san-ne jo-ka päi-wä, ma-il-man lop-
 puun as-ti. Ei-lei jo-ku syn-ny
 We-des-tä ja Hen-ges-tä, ei hän
 tai-da Ju-ma-lan wal-da-kun-daan
 si-säl-le tul-la. Mi-tä Li-has-ta syn-
 dy-nyt on, se on Liba: Ja mi-tä
 Hen-ges-tä syn-dy-nyt on, se on
 Hen-gi.

Rip-pi e-li syn-nin pääs-tö.

Mi-nä an-nan si-nul-le tai-wan wal-
 da-kun-nan a-wai-met: Ja mi-tä
 si-nä si-dot maan pääl-lä, sen pi-tä o-le-
 man si-do-tun tai-wai-sa: Ja mi-tä si-nä
 pääs-tät maan pääl-lä, sen pi-tä o-le-
 man pääs-te-tyh tai-wai-sa. Ot-ta-kat
 Py-hä Hen-gi; soil-le te syn-nit an-de-ri
 an-nat-te, niil-le ne an-de-ri an-ne-tan;
 Ja soil-le te ne pi-dät-te, niil-le ne o-wat
 pi-de-nyt.

HEN

HER-ran **E**h-tol-li-nen,
Mei-dän **H**ER-ra **J**E-sus **C**hris-
tus si-nä **J**o-nä, jo-na hän
pestet-tin, ot-ti Lei-wän, kii-tti, mur-
sija an-doi **S**pe-tus-lap-sil-len-sa, ja
sa-nor: Ot-ta-kat ja syö-kät, tä-mä
on **M**i-nun **K**uu-mini, jo-ka tei-dän
e-des-tän-ne an-nes-tan, seteh-kät te
Mi-nun muis-to-re-ni.

Niin my-ös **E**h-tol-li-sen jäl-ken,
ot-ti hän **K**al-kin, kii-tti, an-doi
heil-le, ja sa-nor: Ot-ta-kat ja juo-
kat tä-s-tä kail-ki, tä-mä on sen **U**us-
den **T**es-ta-men-tin **K**al-ki **M**i-nun
Be-re-sä-ni, jo-ka tei-dän ja mo-nen
e-des-tä wuo-datetan **S**yn dein an-
de-ri an-damiseri, se teh-kät, niin
u-sein kuin te juot-ta **M**i-nun muis-
to-re-ni.

Kuoka Luwut.

Kail-kein **S**il-mät war-ti-oi-ge-wat
Si-nu-a **H**ER-ra! ja **S**i-nä an-nat
hell-le **K**u-an a-jal-lan-sa. **S**i-nä a-wat
Kä-

Kätes, ja ra-wi-het kait-ti kuin elä-wät,
 suo-si-ol-la. Kun-ni a ol-kon J-säl-le ja Po-
 jal-le ja Py-häl-le Hen-gel-le, niin kuin
 a-lu-s-ra on ol-lut ja nyt ja ai-na i-jan
 kait-ti-sesta i-jan-kait-ti-se-hen, A-men,
 J sä meidän, jo-ka o-let Tai-wai-sa, &c.

Ru-koil-kam-me

S ER-ra Ju-ma-sa Tat-wal-li-nen J-
 sä! si-u-na mei-tä ja näi-tä si-mun
 lah-jo-i-as, jot-kas meil-le ruu-niin ra-
 win-no-ri ar-mol-li-sesti suo-nut o-let.
 Ja an-na si-mun py-hä Ar-mos, et-tä
 me koh-tu-li-sei-ti, ja il-man si-mun
 Mie-les rit-ko-ma-ta niis-tä nau-ti-ki-sim-
 me ja ty-gömme ot-tai-sim-me; si-mun Po-
 kas J E-su-ren Chris-tu-ren mei-dän S ER-
 ram-me kaut-ta, A-men.

J E-su-ren ni-meen nyt me me-nem' kau-
 niit' pöy-tään, ja S ER-ran sa-nan pääl-
 meit' syd-mäs, juo-mas löy-tään: Me sit-
 tä hy-wän saamm'; waan saa-son kii-to-ren
 Se pöy-dän S ER-ra suur', ain' ni-meen
 J E-su-ren!

Riitetos Ru-an iäl-keen.

R iit-tä-kät S ER-raa; si-lä hän on hy-
 wä ja hä-nen Lau-pi-u den-sa py-
 swy i-jan- kait-ti-se- ti, jo-ka Ru- ar an-da
 . 10 .

jo-kai-gel-le Hen-gel-le, jo-ka Eldäin-den
 an-da hei-dän ruo-kan-sa, ja Kar-nen po-
 jil-le, jot-ka hän-dä au-xen-sa huur-ta-wat.
 Kun-ni-a ol-kon J-säl-le ja Po-jal-le ja
 Py-häl-le Hen-gel-le! niin-kuin a-lus-ra on
 ol-lut, ja nyt ja ai-na i-jaan-kait-ti-ses-tä
 i-jaan-kait-ti-se-hen, A-men.

J-sä mei-dän jo-ka olet Tai-wai-sa, ic.

Ku-koil-kam-me.

Me lit-täm-me si-mu-a ra-ka-s Tai-
 wal-li-nen J-sä, J-E-su-xen Chris-
 tu-xen mei-dän H-E-R-am-me kaut-ta,
 kait-keis si-mun Py-wäin te-kois ja li-
 ja-ten-gin näi-den si-mun Lah-jais e-des-tä,
 jot-ka me nyt si-mun Lau-pi-u-des-tas nau-
 tin-neet o-lent-me, ja ru-koilem-me si-mun
 py-hää Ur-moas, et-tä niin-kuin Kuu-mis
 on Ka-win-don-sa saa-nut; mah-dois myöds
 Sie-lu si-mun py-häl-lä Sa-nal-las ai-na
 wir-wo-te-turi tul-la. Sen si-mun rak-
 taan Pot-ka-s J-E-su-xen Chris-tu-xen mei-
 dän H-E-R-am-me ka-ut-ra, A-men.

Kii-tos ol-kon Ju-ma-lal-le! Kuu-min,
 Sie-lun ruo-ki-al-le! Ur-mos-tan-sa
 aut-ta-ko-hon. Neu-wo-koon ja saat-ta-
 ko-hon! Su-loi-ses-ti suo-jel-ko-hon! E-si-
 wal-dän war-jel-ko-hon! Kau-han ai-na
 an-

an-da-ko-hon, Wit-mein i-loon kan-da-ko-hon!

Ma-mu-Ku-kou-pet.

Si-nun py-hään Ni-mees si-nä Nis-tin-nau-ut-tu HERRA JE-su Chris-te! mi-nä nye nou-sen, si-nä jo-ka mi-mun kal-lit-la Be-rel-läs lu-nasit, si-nä mi-nu-a tä-nä-pä-nä ja jo-ka het-ki hal-li-ge, au-ta, war-je-le, si-u-na, ja an-na hy-vä on-ni ja Ju-ma-li-nen me-no mi-nun a-si-oi-sa-ni ja töi-sä-ni, et-tä mi-nun Glä-mä-nt ja Ni-woi-tu re-nt si-nun Kri-to-re-yes ja Kun-nta-yes tu-lis! wah-wis-ta mi-nu-a my-ös kait-tiin hy-wiin Eö-hin tä-nä-pä-nä ja jo-ka-päi-wä, ja tä-män on-net-to-man Glä-män pe-räs-tä, joh-da-ta mi-nu-a i-jan-kait-ki-seen Glä-mään, A-men.

Mi-nä kii-tän si-nu-a, mi-nun Tai-wal-li-nen I-sä-ni! JE-su-ten Chris-tu-ten si-nun rak-kaan Poi-kas kaut-ta, ettäs mi-nu-a tä-nä Nö-nä kait-kes-to, waa-rasta ja wa-hin-gosta ar-mol-li-se-ri war-jel-lut o-let. Ja ru-koilen si-nu-a, ettäs mi-nul-le an-de-xi an-dai-fit kait-ki mi-nun syn-di-ni, joil-la mi-nä tä-nä yd-nä si-nun mie-les rik-ko-nut o-len, ja my-ös
tä.

A b e d e f g h i k l m n o

tä nä päi wä nä war je-li sit mi-nun a ka-
 ksta syn-ni-tä ja pa-hu desta, et-tä mi-
 nun E-lä-mä ni ja kaik ki mi-nun Työ ni
 mah dais si-nulle kel wa ta! si-lä mi-nä
 an-nan it-ze-ni, Sie-lu-ni ja Ruu-mi-ni, ja
 kaik ki työ ni kuin mi-nul la on, si-nun hal-
 duus ja huo-maas. Si-nun py-hät En ge-
 lis ol-kon mi-nun kans-sa-ni, ja ä-lkön ru-
 hun-gan mi-nun ta luo-pu-ko. Sinun Py-
 hä Hen ges wa lais-kon ja hal-lit kon mi-
 nu-a, et-tei se pa-ha wi-ha-mies Per-ke-le
 mi-nus-ta mi-tä-tän wolt tai-ssi, A-men.

Ch-ro Nu-kou pet.

Mi nä kii-tän si-nun a, mi-nun Tai,
 wal-li-nen J-sä ni! JE-su-xen Chris-
 tu-xen si-nun rak-taan Pot-kaas kaut ra, et-
 täs mi-nun a tä-nä-pä-nä kai-kes-ta waa-ras-ta
 ja wa-hin-gosta ar-mol-li-sesti war-jel lut
 o-let. Ja ru-ko-len si-nun a, et-täs mi-nul-
 le an-de-xi an-dat-ssi kaik ki mi-nun Syn-
 dl-ni, joil-la mi-nä tä-nä-pä-nä si-nun mie-
 les rit-ko-nut o-len, ja et-täs tä-nä Yö-nä
 mi-nun a ar-mol-li-sesti war-je-li sit ja mi-nus-
 ta mur-hen pi-tää tah-doi-ssi; si-lä mi-nä
 an-nan it-ze-ni, Ruu-mi-ni, ja Sie-lu-
 ni, ja kaik-ki työ ni kuin mi-nul la on, si-
 nun huo-maas ja tä-sis. Sinun py-hät
 En

Engelis olkon minun kanssani, ja
 älkön kühangan minusta luopuko, si-
 nun Pyhä Henkes walaistkon ja halit-
 kon minua, ettei se pahawihamic-
 Perkele minua mitäkän voitaisi,
 Amen.

Walwo HERRa rakas Taiwal-
 linen Isä! meidän ylleni me,
 ja warjele meitä siinä kawa-lad-
 kuisajal-da, josta aina ymbäri k-
 sein ke-tä hän sais ylls-mielä; Anna
 meille Ar-mo-jas, et-tä me wah-wal-la us-
 kolla mie-hul-li-ses-ti händä wostan sei-
 soi-sim me, ja tä-nä Yö-nä si-mun pyhän
 war-je-lu-res al-la mur-he toin-na le-päi-
 sim me, si-mun rak-kaan Poi-kas JE-su-
 ren Christu-ren meidän HERRam-me
 kautta, Amen.

Yri wä hä Lasten Ru-ko us.

HERRa Jamma-la Tai-wal-li-nen Isä, me ru-
 koilem-me si-nua si-mun rak-kaan Poi-kas
 JE-su-ren Christu-ren tä-h den, lai-na meil-le Py-
 hä Ar-mos, et-tä me oi-ki-a sa us-ko-sa, Hy-wi-
 Tä-woi-sa ja O-pi-sa päi-wä päi-wäl-dä kas-wai-
 sim-me ja si-län-nyi-sim-me; Ja et-tä si-nä mei-tä,
 meidän Wan-hen-bam-me ja E-si-wal-dam-me
 tä-nä pä-nä kai-kes-tä pa-hu-des-tä, ar-mol-tises-tä
 war-jel-la ja suo-jel-la tä-h-dei-sit, Amen.

A b c d e f g h i j k l m n o

Rauhan edestä.

Suo meil-le Rau-haa H^ER-ra! nyt ja e-lin-
ai ka-nam' au-ta: Eip' Maan pääll' löy-
tä ke-tän muut', Kuin Riidat a-set-taa tai-ta, pai-
hi si-nu a yh-tä;

An-na H^ER-ra! Rau-ha kai-ki-le Maa-
kun-ni-le, On-ni ja Ter-we-yh-s i-ke-kul-len-gin
Sää-dyl-le.

Ru-koit-kam-me.

DH^ER-ra Ju-ma la! jos-da py-hät ha-lut,
oi-ki-at neu-wot ja wan-huri-kat työt tii-
le-wat, an-na si-nun Pa-wel-joll' les se

Rau-ha, jo-ta mail-ma ei an-daa tai-da, et-tä
mei-dän Syd-än-mem-me si-nun Kä-s-tyis a-ta
an-ne-rut o-li-sit, ja kai-ki Wi-ha-mies-ten neu-
wot sär-je, et-tä mei-dän E-lä-mäm-me si-nun
war-je-lu-pek ak-la le-wo-sa o-lis, J^E-su-ren Chris-
tu-ren mei-dän H^ER-ram-me kaut-ta. A-men.

Au-ta mei-tä wal-woi-sam-me, H^ER-ra! kät-ke
mei-tä maa-re-sam-me, et-tä me wal-woi-sim-
me Chris-tu-ren kans-sa, ja rau-ha-sa le-
päi-sim-me. Si-nun hal-duus H^ER-ra Ju-ma-
la! mi-nä an-nan mi-nun Hen-ge-ni ja Sie-lu-ni,
et-täs hän-dä Chris-tu-re-sa, jo-ka on mei-dän
E-lä-mäm-me ja Y-lö-s-nou-se-mi-sem-me, siitä i-jan-
kai-ki-se-sta kuo-le-mas-ta war-jel-li-sit. Ja ru-
ko-lem-me si-nu-a, et-tä si-nä, jo-ka se to-ti-nen wal-
ke-us o-let, si-nun Ar-mos paist-ten mi-nun pi-mi-
dän sy-dän-mee-ni wuo-dastai-sit, si-nun rak-kaam
Poi-kas J^E-su-ren Chris-tu-ren mei-dän H^ER-
ram-me kaut-ta. A-men.

Lam

Lau-pi-as Ju-ma-la ja Tai-wal-li-nen J.
 sä-l jon-ga Lau-pi-u-deh-la ei yh-tään lop-
 pu-a ole, si-nä jo-ka olet kår-si-wäl-li-nen,
 pit-kä-mie-li-nen, ja suu-reh-ta ar-mo-si-ta, an-de-pi-
 an-nat kail-ki pa-hat te-ot, ri-ko-pet ja syn-nit
 Me o-lem-ma (sen pa-hem-bi) teh-neet syn-di-ä
 mei-dän J-säim-me kans-sa, me o-lem-ma wää-
 rin teh-neet ja olet Ju-ma-lat-to-mat, ja si-nun
 mie-ses ri-ko-net. Si-nulle ai-mo-ak-le o-lem-
 ma me syn-di-ä teh-neet, ja si-nun e-de-säs pa-
 hoin teh-neet; Mut-ta ä-lä muis-te-le mei-dän
 en-di-si-ä pa-ho-ja te-ko-jam-me; ar-mah-da si-
 nu-as no-pi-ast-i mei-dän pää-lem-me; si-lä me
 o-lem-ma san-gen wi-hel-jäi-si-pi jou-tu-neet. Mu-
 ta mei-tä Ju-ma-la mei-dän Ba-pah-ta jam-me! si-
 nün Ni-mes Kun-ni-an täh-den, wa-pah-da mei-
 tä ja an-na meil-le kail-ki mei-dän syn-dim-me an-
 dee-pi, ja an-na meil-le si-nun Py-hän Hen-ges ar-
 mo pa-ra-ta mei-dän syn-dis-tä E-lä-mä-tän-me,
 ja saa-da si-nun kans-sas i-jan-kail-ki-sen E-lä-
 män, si-nun Voi-kas J-E-su-pen Chris-tu-pen mei-
 dän H-E-ran-me kaut-ta, A-men.

H-E-ra siu-nat-kon mei-tä ja war-jet-kon
 mei-tä, H-E-ra wäl-lis-tä-kon Kas-won-
 sa mei-dän pää-lem-me ja ol-kon meil-le
 ar-mol-li-nen! H-E-ra kää-n-dä-kön Kas-won-sa
 mei-dän puo-lem-me ja an-da-kon meil-le i-jan-
 kail-ki-sen Rau-han! Ni-meen J-sän, ja Vo-
 jan ja Py-hän Hen-gen, A-men

TURUCA,

Prändattij J. C. JÄNEKELLIN

Kirjan Prändisä Wuonna 1796.

1870
der an
gefahr
die mit
sachgeh
ge, und
Mann
König
Mann
das
me
und
in

